

NAREDITE SI BREME LAŽJE

Evropski teden varnosti in zdravja pri delu
22.–26. oktober 2007

Saša Žebovec, univ. dipl. inž.

Zmanjševanje tveganja za nastanek kostno-mišičnih obolenj na delovnem mestu

Kostno-mišična obolenja so najpogostejše z delom povezane zdravstvene težave v Evropi in prizadenejo milijone evropskih delavcev v vseh gospodarskih dejavnostih. Skoraj 24 % delavcev v EU trpi zaradi bolečin v hrbtu, 22 % pa zaradi bolečin v mišicah. Bolezenski stanji sta bolj razširjeni v novih državah članicah, kjer se 39 % delavcev pritožuje zaradi bolečin v hrbtu, 36 % pa zaradi bolečin v mišicah. Delodajalci morajo narediti več za svoje zaposlene, delavci pa se morajo bolj zavedati nevarnosti kostno-mišičnih obolenj.

Cena, ki jo zaradi kostno-mišičnih obolenj plačujejo delavci, delodajalci in vlade, je visoka. Za delavca pomenijo fizične bolečine in izpad dohodka, za delodajalca zmanjšano poslovno učinkovitost, za državo pa povečane stroške za socialno varstvo.

Kostno-mišična obolenja niso nepremostljiva težava. Veliko težav je mogoče preprečiti ali občutno zmanjšati, če delodajalci ravnajo v skladu z veljavno zakonodajo o varnosti in zdravju ter upoštevajo dobro prakso. Toda za učinkovito rešitev problematike je treba sprejeti posebne ukrepe.

„Naredite si breme lažje“ je geslo letošnje kampanje Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu. Namenjena je reševanju problematike kostno-mišičnih obolenj na delovnem mestu. Podpirajo jo zdajšnje nemško in portugalsko predsedstvo EU, Evropski parlament, Evropska komisija in evropski socialni partnerji. Vrhunec kampanje bo Evropski teden varnosti in zdravja pri delu od 22. do 26. oktobra.

Kampanja podpira celosten pristop k obvladovanju obolenj. Pristop ima tri ključne elemente. Prvič, delodajalci, zaposleni in vlada morajo sodelovati pri reševanju problematike kostno-mišičnih obolenj. Drugič, vsi ukrepi morajo upoštevati koncept „celotne obremenitve telesa“, pomeni obremenitve

telesa in tudi ročno premeščanje bremen. Stres, delo v mrazu in tempo dela lahko na primer pripomorejo k razvoju kostno-mišičnih obolenj. Tretjič, delodajalci morajo poskrbeti za obdržanje, rehabilitacijo in vračanje na delo zaposlenih s kostno-mišičnimi obolenji. Kampanja „Naredite si breme lažje“ nalaga odgovornost delodajalcem, delavcem, njihovim zaupnikom za varnost in zdravje pri delu in zunanjim oblikovalcem politike. Delodajalci bi morali biti zgled in sprejemati vse izvedljive ukrepe za preprečevanje ali zmanjševanje nevarnosti kostno-mišičnih obolenj ter pokazati resnično naklonjenost varnosti in zdravju. To je njihov lastni interes, saj je obvladovanje varnosti dobro za poslovanje in značilno za učinkovite organizacije.

Pri odpravljanju nevarnosti na delovnem mestu je izredno pomembna vključitev zaposlenih, ki delovno mesto poznajo najbolj. Delavcem je treba zagotoviti informacije in usposabljanje o kostno-mišičnih obolenjih. Omogočiti jim je treba, da se seznanijo, kako se lahko izognejo nevarnostim in tveganjem. Oblikovalci politike morajo vključiti vprašanja s področja varnosti in zdravja pri delu, povezana s kostno-mišičnimi obolenji, v svoje politične in zakonodajne dokumente.

V okviru kampanje „Naredite si breme lažje“ je agencija vzpostavila spletno stran – <http://ew2007.osha.europa.eu> – na kateri objavlja različne vire, vključno z informacijami o kostno-mišičnih obolenjih. Dostop je mogoč prek enotne vstopne spletne strani <http://osha.europa.eu/topics/msds/>.

Pomemben del kampanje so priznanja za dobro prakso, ki jih podeljujejo podjetjem in organizacijam, ki so izjemno in inovativno prispevali k preprečevanju in odpravljanju kostno-mišičnih obolenj ter rehabilitaciji in ponovnemu vključevanju zaposlenih s kostno-mišičnimi obolenji na delo. Priznanja so spodbuda organizacijam in posameznikom, da se vključijo v kampanjo, organizirajo svoje dogodke ob Evropskem tednu in pomagajo zagotoviti, da kostno-mišična obolenja prizadenejo čim manj ljudi.

Nekaj statističnih podatkov iz EU o kostno-mišičnih obolenjih

Približno 62 % delavcev je četrtno delovnega časa ali več izpostavljenih ponavljajočim se gibom dlani ali rok, 46 % prisilni drži ali utrujajočemu položaju, 35 % pa premeščanju ali premikanju težkih bremen.

Kmetijstvo in gradbeništvo sta po izpostavljenosti fizikalnim tveganjem in tudi glede števila pritožb zaradi kostno-mišičnih obolenj najbolj prizadeta sektorja, čeprav se ta obolenja pojavljajo v vseh sektorjih. Ženske so manj izpostavljene fizikalnim dejavnikom tveganja, čeprav je, kar zadeva delo, ki vključuje gibe dlani ali rok in prisilno držo ali utrujajoči položaj, izpostavljenost žensk enaka izpostavljenosti moških.

Kostno-mišična obolenja

Pri kostno-mišičnih obolenjih gre za poškodbe telesnih struktur, kot so mišice, sklepi, kite, vezi, živci ali lokalni krvni pretok, ki jih povzročijo ali poslabšajo predvsem delo in vplivi neposrednega okolja, v katerem se opravlja delo.

Pri večini z delom povezanih kostno-mišičnih obolenj gre za kumulativna obolenja, ki jih povzroči ponavljajoče se izpostavljanje dolgotrajnim, visoko ali nizko intenzivnim obremenitvam. Lahko gre tudi za akutne poškodbe, kot so zlomi, do katerih pride med nezgodo.

Obolenja prizadenejo predvsem hrbtenico, vrat, ramena in zgornje okončine, lahko pa tudi spodnje. Nekatera kostno-mišična obolenja, kot je na primer sindrom karpalnega kanala, so dobila ime zaradi jasno izraženih simptomov. Druga so nespecifična, ker obstaja bolečina ali nelagodje, ni pa dokazov za jasno obolenje. Kostno-mišična obolenja, ki prizadenejo zgornji del telesa, so znana kot z delom povezana obolenja vratu in zgornjih okončin. Simptomi teh se lahko razvijajo dolgo, nato pa se po-

kažejo kot bolečina, neprijeten občutek, otrplost ali občutek ščemenja. Prizade-tim lahko tudi otečejo sklepi, zmanjša se njihova mobilnost ali moč prijema ali pa se spremeni barva kože na rokah ali prstih. Z delom povezana obolenja vratu in zgornjih okončin se včasih imenujejo „zvini ali raztegi“, „poškodbe zaradi ponavljajočih se gibov“ ali kumulativna travmatična obolenja. Med posebne primere spadajo sindrom karpalnega kanala, vnetje kit in obolenje, pri katerem gre za boleče, bele in otekle roke zaradi uporabe vibracijskega orodja, t.i. vibration white finger.

Dejavniki, ki povzročajo razvoj kostno-mišičnih obolenj in z delom povezanih obolenj vratu in zgornjih okončin

Dejavniki lahko delujejo samostojno, če pa več dejavnikov tveganja deluje hkrati, se tveganje poveča:

Fizikalni dejavniki:

- uporaba sile, na primer dvigovanje, prenašanje, vlečenje, potiskanje in uporaba orodij;
- ponavljajoči se gibi;
- nerodni in nepremični položaji; na primer delo z rokami nad višino ramen;
- vibracije;
- mraz ali prevelika vročina;
- slaba razsvetljava, ki lahko povzroči nezgode;
- hrupna delovna mesta, ki lahko povzročijo napetost telesa.

Organizacijski in psihosocialni dejavniki:

- naporno delo, nezadosten nadzor nad izvajanimi nalogami in nizka stopnja samostojnosti;
- nizka stopnja zadovoljstva na delovnem mestu;
- ponavljajoče se, monotono delo s hitrim tempom;
- premajhna podpora sodelavcev, nadrejenih in vodstvenih delavcev.

Posamezni dejavniki:

- zdravstvena anamneza;
- fizična sposobnost;
- starost;
- čezmerna telesna teža;
- kajenje.

Specifična z delom povezana obolenja vratu in zgornjih okončin

Pri fizičnem delu uporabljamo silo, bodisi za premikanje predmetov ali za to, da jih držimo pri miru.

Pri opravljanju dela z rokami se krčijo različni kompleti mišic v vratu, rami in rokah. Večja je sila, ki je potrebna za premeščanje predmetov, večja je sila mišic v uporabljenih delih telesa.

Nekatera z delom povezana obolenja vratu in zgornjih okončin povzroči akutna uporaba izjemne sile, večina teh obolenj pa je posledica dolgotrajne, pogosto ponavljajoče se in očitno zmerne uporabe sile. Ta lahko povzroči utrujenost mišic in mikroskopske poškodbe mehkih tkiv na vratu in zgornjih okončinah.

Glavni dejavniki tveganja za nastanek z delom povezanih obolenj vratu in zgornjih okončin:

- uporaba sile, ki ima za posledico veliko mehansko obremenitev vratu, ramen in zgornjih okončin;
- delo v nerodnih položajih;
- ponavljajoči se gibi, zlasti če vključujejo vedno iste sklepe in mišične skupine ter nastopajo v povezavi z aktivnostmi, pri katerih je potrebna uporaba sile;
- dolgotrajno delo brez možnosti, da si delavec odpočije in opomore od obremenitve;
- vibriranje rok, kar povzroča otrplost, ščemenje ali izgubo občutka ter potrebno večjo silo za prijemanje.

Kako odpraviti kostno-mišična obolenja

Za odpravo kostno-mišičnih obolenj (in z delom povezanih obolenj vratu in zgornjih okončin) je potreben celosten pristop obvladovanja, ki obsega preprečevanje novih obolenj ter obdržanje, rehabilitacijo in ponovno vključitev delavcev, ki že trpijo zaradi kostno-mišičnih obolenj. Le-teh ponavadi ne povzroči en sam dejavnik, zato je pomembno, da se oceni celoten obseg tveganj in da jih obravnavamo celovito.

Veliko težav lahko preprečimo ali občutno zmanjšamo z upoštevanjem veljavne zakonodaje o varnosti in zdravju ter dobre prakse. To obsega oceno pravilnosti izvajanja delovnih nalog, izvajanje preventivnih ukrepov in stalno preverjanje učinkovitosti teh ukrepov. Da bi odpravili nevarnosti za nastanek kostno-mišičnih obolenj, so potrebni posebni ukrepi.

Evropski pristop k odpravljanju kostno-mišičnih obolenj

Za preprečevanje kostno-mišičnih obolenj:

- se izogibajte tveganjem za nastanek kostno-mišičnih obolenj;
- ocenite tveganja, ki jih ne morete preprečiti;
- tveganja odpravite pri viru;
- delo prilagodite posamezniku;
- prilagodite se spreminjajoči se tehnologiji;
- nevarno nadomestite z varnim ali manj nevarnim;
- oblikujte celostno preventivno politiko, ki upošteva celotno obremenitev telesa;
- skupnim varnostnim ukrepom dajte prednost pred posameznimi varnostnimi ukrepi;
- delavcem zagotovite ustrezna navodila.

Za obdržanje delavcev s kostno-mišičnimi obolenji:

- zagotovite rehabilitacijo delavcem s kostno-mišičnimi obolenji;
- te delavce ponovno vključite v delovni proces.

Ocena tveganja

Delodajalci so po zakonu dolžni, da ocenijo tveganja na delovnem mestu ter sprejmejo ukrepe za zagotovitev varnosti in varovanje zdravja delavcev in vseh drugih, ki bi se lahko poškodovali. Dobra ocena tveganja pripomore k zmanjšanju stroškov, ki jih imajo podjetja zaradi izpada proizvodnje, odškodninskih zahtevkov in višjih zavarovalnih premij.

Načelo postopne ocene tveganja vključuje tele faze:

- ugotavljanje vseh nevarnosti ali kombinacije nevarnosti, ki lahko povzročijo nastanek kostnomišičnih obolenj;
- proučitev, kdo bi se lahko poškodoval in kako bi se to lahko zgodilo;
- ocena tveganj in odločitev o ukrepih: ali se nevarnost lahko popolnoma odpravi? Ali se tveganje lahko nadzoruje? Ali se lahko sprejmejo varnostni ukrepi za zaščito vseh zaposlenih? Ali se zahteva osebna varovalna oprema?
- spremljanje tveganj in proučitev preventivnih ukrepov.

Po opravljeni oceni tveganj je treba sestaviti seznam ukrepov po prednostnem vrstnem redu ter delavce in

njihove predstavnike vključiti v njihovo izvajanje. Ukrepi morajo biti usmerjeni v preprečevanje in zmanjševanje resnosti morebitnih poškodb. Pomembno je, da se vsem delavcem zagotovijo ustrezne informacije, izobraževanje in usposabljanje o zdravju in varnosti na delovnem mestu, da se seznanijo s tem, kako se lahko izognejo določenim nevarnostim in tveganjem. Pri odpravljanju nevarnosti na delovnem mestu je izredno pomembna vključitev delavcev, saj le-ti in njihovi predstavniki najbolj poznajo delovno mesto.

Odpravljanje kostno-mišičnih obolenj je lahko stroškovno učinkovito

Zaposlenim v pralnici velike splošne bolnišnice v Združenem kraljestvu zaradi delovnih nalog, ki jih opravljajo, grozijo poškodbe križa in ramen. Delovne naloge vključujejo čezmerno pripogibanje zaradi dvigovanja suhega in mokrega perila, močno naprežanje in delo v nerodnih položajih. Na podlagi ergonomske ocene, pri kateri so sodelovali strokovnjaki, delavci in vodstvo, so bile uvedene pomembne spremembe, vključno s preoblikovanjem delovnih mest in opreme pralnice ter kroženje na delovnem mestu.

Zaradi sprememb se je za 62 % zmanjšala bolniška odsotnost zaposlenih, za 12 % se je povečala storilnost in za 20 % so se zmanjšala plačila za nadure, hkrati pa se je dvignila morala zaposlenih. Skupni stroški sprememb so znašali nekoliko več kot 40.000 evrov in so se povrnili v manj kot petih mesecih. Po treh letih so celotni prihranki znašali skoraj 300.000 evrov.

Ročno premeščanje bremen – zmanjševanje tveganj

Ročno premeščanje bremen pomeni dvigovanje, držanje, spuščanje, potiskanje, vlečenje, prenašanje ali premikanje bremena. Čeprav se odstotek delavcev v EU-25, ki poročajo o prenašanju ali premikanju težkih bremen, v zadnjih letih zmanjšuje, je ta še vedno visok (34,5 %). V novih državah članicah je ta odstotek še višji (38,0 %). Direktiva Sveta 90/269/EGS določa zdravstvene in varnostne zahteve za ročno premeščanje bremen, zlasti kadar za delavce obstaja nevarnost poškodbe hrbta.

Ročno premeščanje bremen lahko povzroči:

- kostno-mišična obolenja zaradi postopnega in kumulativnega poslabšanja kostno-mišičnega sistema zaradi nenehnega dvigovanja ali premeščanja, na primer bolečine v križu;
- akutne poškodbe, kot so ureznine ali zlomi, zaradi nezgod.

Dejavnikov tveganja, ki povečujejo možnost poškodbe, je več. Zlasti pri hrbtenici lahko pride do poškodbe, če:

- so bremena pretežka, prevelika, jih je težko prijeti, so neuravnovešena ali nestabilna, jih je težko doseči ali so take oblike ali velikosti, ki delavcu zastira pogled, kar povečuje možnost nezgode;
- so naloge prenaporne, vključujejo nerodne položaje ali gibe ali ponavljajoče se premeščanje;
- v okolju ni dovolj prostora za ročno premeščanje bremen, tla v njem so neravna, nestabilna ali spolzka, je prevročje ali premrzlo ali slabo razsvetljeno;
- delavec ni dovolj izkušen, je neustrezno usposobljen in preslabo pozna delo, je starejši, ima določene telesne mere in sposobnosti, kot sta višina in moč, ali ima okvaro hrbtenice.

Delodajalci morajo oceniti zdravstvena in varnostna tveganja, s katerimi se srečujejo njihovi delavci. Tveganje se lahko učinkovito oceni z enostavnimi metodami, kot sta iskanje nevarnosti, ki lahko povzročijo nezgode, in ocena ustreznosti obstoječih previdnostnih ukrepov. Nezgode in slabo zdravstveno stanje je mogoče preprečiti z odpravo ali vsaj zmanjšanjem tveganj pri ročnem premeščanju bremen. Delodajalci bi morali preučiti, ali se je na primer ročnemu premeščanju bremen mogoče izogniti z motorno opremo za premeščanje. Če se ni, bi morali proučiti uporabo podpornih naprav, kot so škripci in vozički. Organizacijski ukrepi, kot so kroženje na delovnem mestu in daljši premori, naj se proučijo samo, če tveganj ni mogoče odpraviti ali zmanjšati. Pomembno je tudi zagotavljanje informacij o tveganjih in potencialnih vplivih ročnega premeščanja bremen na zdravje ter usposabljanje za uporabo opreme in pravilne tehnike premeščanja. Rehabilitacija in ponovna vključitev delavcev s kostno-mišičnimi obolenji na delo bi morala biti sestavna dela politike za kostno-mišična obolenja na delovnem mestu.

To bo izboljšalo zdravstveno stanje in počutje delavcev ter preprečilo zmanjšanje storilnosti.

Pravilne tehnike premeščanja

Praden dvignete breme, morate za to delovno nalogo narediti načrt in se nanjo pripraviti.

Prepričajte se, da:

- veste, kam greste;
- v prostoru, v katerem se gibate, ni ovir;
- breme dobro držite;
- vaše roke, breme in morebitni ročaj niso spolzki;
- če breme dvigujete skupaj še z nekom, oba še pred začetkom vesta, kaj delata.

Pri dvigovanju:

- z nogami zaobjemite breme in se sklonite čezenj (če to ni izvedljivo, se skušajte bremenu čim bolj približati);
- pri dvigovanju uporabite mišice nog;
- hrbet zravajte;
- breme povlecite čim bliže k telesu;
- dvignite in nesite breme s stegnjenimi, navzdol obrnjenimi rokami.

Pomembno je, da:

- potiskate in vlečete z lastno težo telesa; pri potiskanju se nagnite naprej, pri vlečenju pa nazaj;
- vam na tleh ne drsi, da se lahko nagnete naprej/nazaj;
- se izogibate upogibanju in ukrivljanju hrbtenice;
- imajo naprave za premeščanje ročaje/držaje, da lahko uporabite silo rok. Ročaj mora biti na sredini med ramo in pasom, da lahko potiskate/vlečete v ugodnem, nevtralnem položaju;
- so naprave za premeščanje dobro vzdrževane;
- so tla trda, ravna in čista.

Cilji kampanje

Delodajalci bi morali na splošno oblikovati postopke in ukrepe za reševanje problematike zdravja in varnosti ter se hitro odzivati na vse težave. Toda narediti bi morali več, kot zgolj izpolnjevati svoje zakonske obveznosti. Morali bi biti zgled ter pokazati resnično naklonjenost zdravju in varnosti. To je tudi v njihovem lastnem interesu: dobro obvladovanje varnosti je dobro za poslovanje in je značilnost učinkovite organizacije.

V kampanjo „Naredite si breme lažje“ je vključenih vseh 27 držav članic EU in

države Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA). Celostni pristop obvladovanja, ki ga kampanja podpira, sestavljajo trije ključni elementi:

- sodelovanje delodajalcev, delavcev in vlade pri reševanju problematike kostno-mišičnih obolenj;
- upoštevanje celotne obremenitve telesa, ki povzroča nastajanje kostno-mišičnih obolenj;
- obdržanje, rehabilitacija in vrnitev na delo delavcev, ki trpijo ali so trpeli zaradi kostno-mišičnih obolenj.

Številni vidiki kampanje „Naredite si breme lažje“ so pomembni za večino ljudi, nekateri cilji pa so osredotočeni na posebne skupine.

Delodajalci morajo:

- nadaljevati aktivnosti, ki so jih začeli izvajati v okviru prvega Evropskega tedna varnosti in zdravja pri delu leta 2000, pod geslom „Obrnite hrbet kostno-mišičnim obolenjem“;
- zavedati se nevarnosti kostno-mišičnih obolenj in njihovega vpliva na zdravje, vključno z manj znanimi težavami, kot so dolgotrajno stanje in sedenje ter boleznimi spodnjih okončin;
- na delovnem mestu uporabljati rešitve dobre prakse za preprečevanje kostno-mišičnih obolenj;
- na delovnem mestu spodbujati celovit pristop k preprečevanju z upoštevanjem koncepta „celotne obremenitve telesa“;
- povečati ozaveščenost o nevarnostih kostno-mišičnih obolenj in spodbujati rešitve dobre prakse v sektorjih in pri skupinah zaposlenih z visokim tveganjem, na primer v storitvenem, maloprodajnem in izobraževalnem sektorju ter pri starejših delavcih;
- povečati uporabo celovitega pristopa obvladovanja z obravnavanjem nevarnosti kostno-mišičnih obolenj;

- zadržati ter omogočiti vrnitev na delo in rehabilitacijo delavcev, ki trpijo zaradi kostno-mišičnih obolenj;
- izvajati rešitve dobre prakse v zvezi z obdržanjem in vrnitvijo na delo tistih, ki so trpeli zaradi kostno-mišičnih obolenj;
- spodbujati multidisciplinarno pristope, ki združujejo preprečevanje in rehabilitacijo;
- spodbujati in lajšati vključevanje delavcev v aktivnosti na področju varnosti in zdravja pri delu.

Delavci in njihovi zaupniki za varnost in zdravje pri delu morajo:

- zavedati se nevarnosti kostno-mišičnih obolenj in njihovega vpliva na zdravje;
- vedeti, kako se izogniti tveganjem ali jih zmanjšati;
- poznati rešitve v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu, ki se lahko uporabijo na delovnem mestu, za tiste, ki že trpijo zaradi kostno-mišičnih obolenj;
- spodbujati rešitve dobre prakse za preprečevanje kostno-mišičnih obolenj;
- postati obveščeni, izobraženi in dejavni partnerji v aktivnostih v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu, ki se izvajajo na delovnem mestu.

Oblikovalci politike morajo:

- vključiti vprašanja s področja varnosti in zdravja pri delu, povezana s kostno-mišičnimi obolenji, v ustrezne politične in zakonodajne dokumente;
- v sprejemanje odločitev o vprašanih varnosti in zdravja pri delu, povezanih s kostno-mišičnimi obolenji, vključiti zainteresirane strani.

Drugi zainteresirani morajo:

- povečati ozaveščenost o nevarnostih kostno-mišičnih obolenj na delovnem mestu;
- spodbujati rešitve dobre prakse za preprečevanje kostno-mišičnih obo-

lenj in v zvezi z obdržanjem, ponovno vključitvijo in rehabilitacijo delavcev s kostno-mišičnimi obolenji.

Priznanja za dobro prakso

Kampanja „Naredite si breme lažje“ vključuje vsakoletno podelitev priznanj za dobro prakso podjetjem ali organizacijam, ki so izjemno in inovativno prispevali k preprečevanju in odpravljanju kostno-mišičnih obolenj ter k rehabilitaciji in ponovnemu vključevanju zaposlenih, ki že trpijo zaradi kostno-mišičnih obolenj, na delovno mesto. Zmagovalci bodo razglašeni na vrhu kampanje o kostno-mišičnih obolenjih, ki bo marca 2008, kjer bodo prejeli priznanja.

O Evropski agenciji za varnost in zdravje pri delu

Evropsko agencijo za varnost in zdravje pri delu s sedežem v španskem mestu Bilbao je ustanovila Evropska unija z namenom nuditi informacije o varnosti in zdravju pri delu. Agencija je vzpostavila mrežo nacionalnih informacijskih točk, ki usklajujejo in širijo informacije znotraj posameznih držav, ter spodbuja razvoj in širjenje informacij, ki izboljšujejo področje varnosti in zdravja pri delu v Evropi. V Sloveniji opravlja funkcijo informacijske točke ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. S povezovanjem predstavnikov vlad, združenj delodajalcev, sindikatov ter vodilnih strokovnjakov na področju varnosti in zdravja pri delu v vseh sedemindvajsetih državah članicah EU, pa tudi širše, Agencija zagotavlja zanesljiv, uravnotežen in nepristranski vir informacij o varnosti in zdravju pri delu.

Za več informacij o poteku kampanje v Sloveniji obiščite spletno stran <http://ew2007.osha.europa.eu/>.

Za več informacij o kostno-mišičnih obolenjih obiščite: <http://osha.europa.eu/topics/msds>.

Viri:

<http://ew2007.osha.europa.eu/>